

6.5.2025

Dnro 8595-2024
(00 01 02)**Vastaus valtuutettu Nicke Wulffin ym. aloitteeseen "Gemensam religionsundervisning i Åbos skolor - Yhteinen uskonnonopetus Turun kouluissa"**

Valtuutettu Nicke Wulff ym. ovat 16.12.2024 tehneet aloitteen yhteisestä uskonnonopetuksesta Turun kouluissa. Aloitteessa todetaan, että nykyinen uskonnonopetuksen järjestelmä Turussa jakaa oppilaat uskonnon tai elämänkatsomuksen perusteella ja järjestely on vanhentunut eikä tue koulun roolia yhteisöllisenä kohtaamispaikkana. Monimuotoisessa koulussa opetuksen tulisi edistää vuoropuhelua, ymmärrystä ja yhteisöllisyyttä eri taustoista tulevien oppilaiden kesken.

Aloitteessa esitetään, että Turku:

- jatkaa ja laajentaa kokeilua yhteisestä katsomusaineiden opetuksesta useampiin Turun kouluihin, ottaen huomioon aiempien kokeilujen palautteet ja kokemukset.
- antaa sivistyslautakunnalle tehtäväksi selvittää pysyvän uskonnonopetuksen uudistuksen mahdollisuudet.
- seuraa yhteisen opetuksen vaikutuksia pedagogisista, sosiaalisista ja taloudellisista näkökulmista.

Turussa perusopetuksen oppilaat opiskelevat katsomusainettaan pääsääntöisesti omassa katsomusaineryhmässään. Poikkeuksena tästä ovat 5. ja 7. vuosiluokat: Viidennellä vuosiluokalla oppilaat opiskelevat toisen tunnin kahdesta vuosiviikkotunnista yhdessä yli katsomusainerajojen ja toisen tunnin eriytettynä omissa katsomusaineryhmissään. Seitsemännellä vuosiluokalla oppilaat opiskelevat kaikki yhdessä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti 20.12.2022 § 94, että Vähä-Heikkilän ja Syvälahden koulut voivat halutessaan laajentaa opetusta kahden vuoden kokeiluna myös vuosiluokille 1, 2, 3, 4 ja 6 siten, että kokeilussa oppilaat saavat edelleen eriytettynä oman uskontonsa tai elämänkatsomustiedon opetusta, mutta kaikille katsomusaineille yhteiset sisällöt, kuten esimerkiksi ihmisoikeudet, opiskellaan yhdessä. Arviointi tapahtuu oman katsomusaineen tavoitteiden perusteella. Kokeilulupaa pyydettiin kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkieliseltä jaostolta ko. koulujen aloitteesta.

OAJ Turku lähetti 14.3.2024 kaupungille kannanoton koskien alakoulun oppilaiden uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetusta. Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto käsitteli kannanoton ja antoi siihen vastauksensa 25.4.2024 § 26.

OAJ Turku kanteli asiasta aluehallintovirastolle. Lounais-Suomen aluehallintovirasto antoi asiasta päätöksensä 26.11.2024. Aluehallintoviraston arvion mukaan Turun kaupungin katsomusainekokeilu vaikutti aiheuttavan tilanteen, jossa katsomusaineiden yhteistä opetusta antavilla opettajilla ei odoteta olevan asetuksen mukaista kelpoisuutta kaikkiin opetettaviin uskonnon oppimääriin. Aluehallintoviraston tulkinnan mukaan kelpoisuusvaatimuksista poikkeamista ei ole tarkoitettu sovellettavaksi tämän kaltaiseen kelpoisuusvaatimuksista poikkeamiseen.

6.5.2025

Dnro 8595-2024
(00 01 02)

Johtopäätöksenään aluehallintovirasto totesi, että Turun kaupungin Vähä-Heikkilän ja Syvälahden kouluissa toteutettu katsomusainekokeilu on voinut estää oppilaiden oikeuden saada opetussuunnitelman mukaista opetusta pätevältä opettajalta. Koska tämä on seurausta opetusryhmien muodostamisesta, ei opetusryhmien muodostaminen yhteisen katsomusaineopetuksen osalta aluehallintoviraston käsityksen mukaan vastannut perusopetuslain 30 §:n 2 momentissa säädettyä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto käsitteli aluehallintoviraston päätöksen 12.12.2024 § 88. Samassa yhteydessä jaosto päätti, että katsomusaineiden osittaista yhteisopetuskokeilua ei jatketa ja että kevätlukukauden alusta 2025 palataan normaaliryhmittelyyn toimeenpanoon.

Kasvatus- ja opetusjohtaja päätti 17.12.2024 § 131 ottaa kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston päätöksen 12.12.2024 § 88 kasvatus- ja opetuslautakunnan käsiteltäväksi, koska hän katsoi, että aluehallintoviraston taholta ei esitetty riittäviä perusteluja kokeilun keskeyttämiseksi eikä myöskään kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa ongelmia ei ollut havaittu. Kasvatus- ja opetuslautakunnalle esitettiin, että lautakunta kumoaisi suomenkielisen jaoston päätöksen ja että katsomusaineiden erilaiset opetusjärjestelyt tulisi kuvata tarkemmin kaupunkikohtaisessa opetussuunnitelmassa ja että järjestelyn käytännön toteuttaminen kuuluisi rehtorin toimivaltaan. Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti 4.3.2025 § 27 kuitenkin pysyttää suomenkielisen jaoston päätöksen siten, että kokeilu puretaan mahdollisimman pikaisesti. Päätös asiassa tehtiin yksimielisesti.

Johtopäätös

Ottaen huomioon edellä esitellyt Lounais-Suomen aluehallintoviraston sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan ja sen suomenkielisen jaoston päätökset, kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus ei näe mahdollisena jatkaa ja laajentaa kokeilua yhteisestä katsomusaineiden opetuksesta useampiin Turun kouluihin aloitteessa esitetyllä tavalla.

Pysyvän uskonnonopetuksen uudistus on kansallinen asia ja vaatisi kansallista linjausta. Katsomusaineiden opetusta valmistelleen kehittämisryhmän lopuraportin mukaan asia vaatisi lakimuutoksia.

Tommi Tuominen
palvelualuejohtaja